

Blaaswier transporteert levende Japanse oester

Gerhard C. Cadée

Pacific Oyster Crassostrea gigas transported by Fucus vesiculosus

An adult living 7cm long specimen of the Pacific oyster drifted ashore on the North Sea beach of the Island of Texel (Netherlands) attached to bladder wrack. It was probably transported from the nearby Wadden Sea and was detached together with the barnacles which it had overgrown. These barnacles died due to this overgrowth and were easily detached from the substrate. Apart from dispersion by pelagic larvae, such transport of adult oysters may also help in its rapid dispersal.

Dat op onze stranden van elders drijvende algen aanspoelen waarop allerlei interessants kan zitten is allang bekend. IJzerman (1937) publiceerde al over transporterende zeewier, Van Regteren Altena (1937) wijdde een paragraaf in zijn proefschrift aan "natuurlijke adventieve" mollusken op ons strand: mollusken of hun schelpen die op enigerlei wijze drijvend onze kust hebben bereikt en Ten Broek en Kaas (1939) publiceerden een uitgebreide lijst van deze natuurlijke adventieven.

Wat in deze oudere publicaties nog niet vermeld kon worden is dat een nieuwkomer in onze fauna, de Japanse oester (*Crassostrea gigas*) inmiddels ook drijvend onze kust bereikt. De Japanse oester is ingevoerd in Zeeland in 1963 (Drinkwaard, 1999) en in de Waddenzee in 1976/'77 (Bruins, 1983; Cadée, 2000). Jonge exemplaren vond ik enige tijd terug op Texel aangespoeld op een plastic kist. Langs de Noordzeekust van Texel komen kleine aantallen voor op de golfbrekers. Het is kennelijk een soort die zich beter thuis voelt in het wat rustiger Waddenzeemilieu. Na een grote opmars in de Zeeuwse wateren is nu ook in de Waddenzee de Japanse oester massaal aanwezig (Dankers et al., 2004).

Op 7 mei 2005 vond ik op het strand van Texel tijdens een reguliere strandwachtexcursie tussen Jan Ayeslag en Hoornderslag in de hoogwater aanspoelslijn een ongeveer 7 cm groot levend exemplaar aangespoeld. Het zat vastgehecht aan een struik blaaswier (*Fucus vesiculosus*) en was daarmee drijvend getransporteerd. IJzerman (1937) beeldt een aantal algen af die op dezelfde wijze schelpen en stenen transporteerden. Helaas heb ik het exemplaar na goede bestudering achtergelaten op het strand zodat ik het hier niet meer kan afbeelden.

Opvallend was dat deze oester vastgehecht had gezeten op een groep zeepokken. Dat was vast ook de reden dat hij uiteindelijk losgeraakt is. Een op een steenglooiing van onze dijken vastgehechte oester zal zelfs als er een flinke struik blaaswier op gaat groeien niet gemakkelijk in zijn geheel als doublet loslaten. Zo vind ik ook langs de Waddenzee regelmatig aangespoelde doubletten van (dode) Japanse oesters die aan de onderkant laten zien dat ze eens vastgehecht gezeten hebben aan zeepokken (zie fig.). Waarschijnlijk zijn die pokken doodgegaan, gestikt onder de oester, waarna loslaten van de oester tezamen met de zeepokken van de ondergrond mogelijk werd.

Blaaswier was naast een enkel takje knotswier het enige wier dat op 7 mei algemeen in het aanspoelsel lag. Dit wijst op aanvoer van dichtbij: de Hollandse kust of de Waddenzee. Bij aanvoer van verder zouden ook andere algen zoals riemwier en (meer) knotswier tussen het aanspoelsel gelegen hebben. Aanvoer uit de dichtbij zijnde Waddenzee lijkt me waarschijnlijk, daar is de Japanse oester inmiddels algemeen. Geen transport dus over grote afstand. Deze vondst laat zien dat verspreiding vastgehecht aan algen behulpzaam kan zijn geweest bij de verspreiding van de Japanse oester, maar de verspreiding in de Waddenzee via planktonische larven vanuit een kweek bij Texel (1976/'77) en later Sylt (1986) zal veel belangrijker zijn geweest.

Literatuur

- BROEK, A.N.CH. TEN & P. KAAS, 1939. Aantekeningen over het transport van zeemollusken door drijvende voorwerpen. — *De Levende Natuur* 44: 146-154, 185-188.
- BRUINS, R.W.B., 1983. *Crassostrea gigas* (Thunberg, 1793) op Texel — *Corresp.-bl. Ned. Malac. Ver.* 215: 1436-1438.
- CADÉE, G.C., 2000. Japanse oester (*Crassostrea gigas*) populaties tussen Oudeschild en Mok, Texel. — *Het Zeepaard* 60: 260-269.
- DANKERS, N., E. DIJKMAN, M. DE JONG, G. DE KORT & A. MELBOOM, 2004. De verspreiding en uitbreiding van de Japanse oester in de Nederlandse Waddenzee. — *Alterra-rapport* 909: 1-51.
- DRINKWAARD, A.C., 1999. Introductions and development of oysters in the North Sea area: a review. — *Helgol. Meeresunters.* 52: 301-308.
- IJZERMAN, R., 1937. Transporterende zeewier. — *De Levende Natuur* 42: 149-150.
- REGTEREN ALTENA, C.O. VAN, 1937. Bijdrage tot de kennis der fossiele, subfossiele en recente mollusken, die op de Nederlandse stranden aanspoelen, en hunner verspreiding. — *Nw. Verh. Bataafs Gen. Rotterdam* (2)10(3): 1-184.

Adres van de auteur
Koninklijk NIOZ
Postbus 59
1790 AB den Burg
E-mail: cadee@nioz.nl

